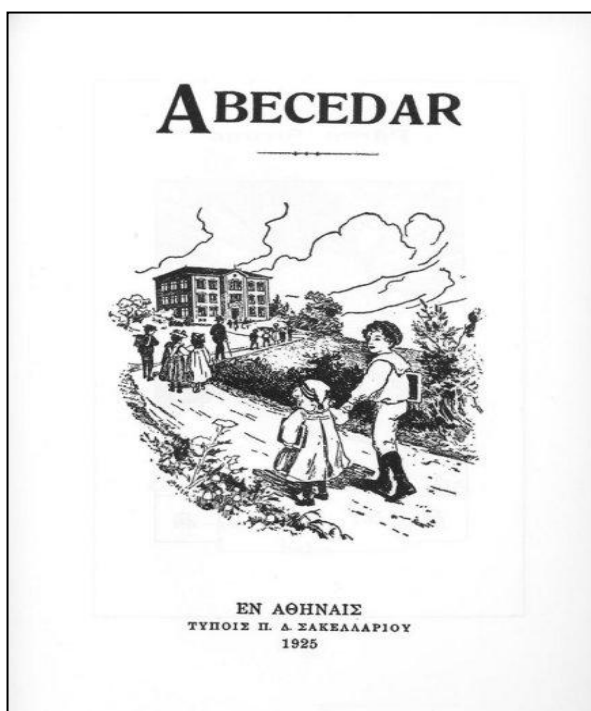

Ιστορική σύνοψη της δημιουργίας του μακεδονικού ζητήματος και της δήθεν «μακεδονικής» γλώσσας.

Γράφει ο Ανδρέας Σταλίδης.

Κατ' αρχάς «σλαβομακεδονική γλώσσα» δεν υπάρχει ή μάλλον δεν υπήρχε. Ας δούμε πώς δημιουργήθηκε. Στα μέσα του 19^{ου} αιώνα πληθυσμοί στα Βαλκάνια μιλούσαν βουλγάρικα και σέρβικα. Δεν υπάρχει ούτε μία αναφορά σε άλλη γλώσσα ή διάλεκτο. Οι Ρώσοι αποφάσισαν τη δεκαετία του 1860 (ή ίσως λίγο νωρίτερα, κατ' άλλους) ότι δεν τους αρκεί η Ελλάδα για σύμμαχος στην περιοχή. Σημειώνω ότι η Ελλάδα είχε ήδη ανεξάρτητο κράτος από το 1827. Κατά τα άλλα, Οθωμανική Αυτοκρατορία. Τα βουλγάρικα είναι συγγενής γλώσσα των ρώσικων. Σλάβοι όλοι. Αποφάσισαν να προωθήσουν την ανεξαρτησία των Βουλγάρων στα Βαλκάνια, ώστε να είναι ο σύμμαχός τους στην περιοχή, που θα τους επιτρέψει να βγαίνουν στις θερμές θάλασσες.

Αυτό δεν είναι κρυφό. Το ανακοίνωσαν επισήμως στο δεύτερο πανσλαβιστικό συνέδριο στην Μόσχα το 1867. Είχε προηγηθεί ένα άλλο πανσλαβιστικό συνέδριο το 1856 (δεν θυμάμαι σε ποια πόλη, ίσως στη Βουδαπέστη; Δεν είμαι σίγουρος. Γράφω πρόχειρα τώρα). Λίγο πιο πριν, το 1864 είχε τοποθετηθεί πρέσβης της Ρωσίας στην Κων/πολη ο **Ιγνάτιεφ**, που ανέλαβε δράση στο θέμα. Κοίταξαν τον χάρτη. Για να μπορεί η Βουλγαρία να επιτελέσει τον ρόλο που ήθελαν οι Ρώσοι, έπρεπε να βρέχεται από το Αιγαίο. Άν ήταν πολύ «χοντρό» να διεκδι-

κήσουν την ίδια την Κων/πολη, όπου δεν υπήρχαν άλλωστε πολλοί βουλγαρόφωνοι, ήταν πολύ πρόσφορο να διεκδικήσουν την Μακεδονία.

Ο Ιγνάτιεφ πείθει τον Σουλτάνο να αποδεχτεί την δημιουργία της Εξαρχίας, ως εναλλακτική εκκλησιαστική οντότητα του Πατριαρχείου το 1870. Η Ελλάδα δεν μπορούσε να αντιδράσει, διότι πρώτη εκείνη δημιούργησε «εθνική εκκλησία», η οποία αποσχίστηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο το 1833. Το 1850 της αναγνωρίστηκε Αυτόκεφαλία. Δεν μπορούσε να ψελίσει ότι δεν επιτρέπει το ίδιο στους Βούλγαρους. Είχε και διάφορα οικονομικά προβλήματα, οπότε υποτίμησε το ζήτημα και το θεώρησε ενδο-εκκλησιαστικό. Αυτό έκανε και ο Σουλτάνος και το δέχτηκε.

Με όπλο την Εξαρχία αρχίζουν οι Βούλγαροι (υποκινούμενοι από τους Ρώσους) να επιχειρούν προσεταιρισμό των πληθυσμών και απόσπασή τους από το Πατριαρχείο στην Εξαρχία. Αυτό ήταν το πρώτο βήμα του σχεδίου, ώστε μετά μία μεγάλη Βουλγαρία να συνεχίσει το σχέδιο. Βρισκόμαστε ακόμα στην εποχή της Αυτοκρατορίας, δηλαδή ρευστών εθνικών συνειδήσεων.

Πολλοί σλαβόφωνοι (Βουλγαρόφωνοι) έχουν ελληνική εθνική συνείδηση. Άλλοι βουλγαρικοί. Άλλοι καμία! Δεν είναι προϋπόθεση ατομικότητας η ένταξη σε κάποια συγκεκριμένη εθνική συνείδηση. Αυτό το τρίτο μέρος είναι ο στόχος όλων. Οι Ελληνόφωνοι έχουν κατά κύριο λόγο ελληνική συνείδηση. Οι Βουλγαρόφωνοι όχι, διότι δεν υπάρχει Βουλγαρία.

8 χρόνια τέτοιων δράσεων μας πάει στο 1878. Η Ρωσία νικάει τους Οθωμανούς στα σημερινά όρια της βόρειας Βουλγαρίας με Ρουμανία. Καμία σχέση με την Μακεδονία. Ζητάει σαν αντάλλαγμα την ίδρυση Βουλγαρίας, στην οποία συμπεριλαμβάνει και την Μακεδονία. Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου. Το όνειρο γίνεται πραγματικότητα. Δημιουργείται για πρώτη φορά Βουλγαρία, με ρωσική έμπνευση και μπαίνουν οι βάσεις ώστε αυτή η χώρα να έχει αιωνίως στρατηγική φιλία με την Ρωσία.

Οι κάτοικοι της Μακεδονίας αντιδρούν όμως. Γίνονται φοβερά πράγματα, τα οποία ακόμα και σήμερα δεν έχει καθαρογράψει η ελληνική ιστοριογραφία. Γίνονται τρομερές μάχες, και μέχρι που δημιουργείται ελληνική κυβέρνηση στο Λιτόχωρο. Οι Μακεδόνες έμπρακτα ΔΕΝ θέλουν να μεταφερθούν στην Βουλγαρία. Επιδιώκουν αφ' ενός ένωση με την Ελλάδα σε βαθύτερο χρόνο, αλλά επειδή έχουν μεγάλη αντιπα-

λότητα με τους Βουλγάρους και γνωρίζουν τι συμβαίνει εκεί, αρνούνται να ενταχθούν στην Βουλγαρία και πολεμούν. Τότε γίνεται η λεγόμενη Μακεδονική Επανάσταση από Έλληνες της Μακεδονίας.

Η Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου καταρρέει επειδή καμία μεγάλη δύναμη δεν θέλει μία τόσο ισχυρή Βουλγαρία στην περιοχή. Η Μακεδονία επιστρέφει στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η διαμάχη Ελλήνων και Βουλγάρων παραμένει. **Από το 1878 ως το 1913** η διαμάχη αυτή περνάει διάφορες φάσεις, ενίοτε με σκληρές μάχες και ενίοτε με ήσυχες περιόδους. Είναι μία διαρκής αντιπαλότητα, η οποία αντικατοπτρίζεται πλήρως σε όλα τα βιβλία, δημοσιεύματα και γενικά στο κλίμα της εποχής. **Εθνικά «Μακεδόνες» δεν υπάρχουν πουθενά.** Διακριτή γλώσσα «μακεδονική» δεν υπάρχει. Την γλώσσα των Σλαβόφωνων αρχικά (δηλαδή σίγουρα μέχρι το 1870 ή σταδιακά με σταθμούς το 1878, 1893, 1903, 1904-8, 1912-13 κλπ) την ονόμαζαν βουλγάρικα ή σλάβικα (εξ ου και σλαβόφωνοι).

Εδώ είναι και το μυστικό. Η παγίδα στην οποία πέσαμε 100 χρόνια αργότερα. **Ο λόγος που ξεκίνησαν ορισμένοι Έλληνες να ονομάζουν αυτήν την διάλεκτο ως «σλαβομακεδονική» ή καλύτερα «σλαβομακεδονίτικα» ή σκέτο «μακεδονίτικα» ήταν για να ΑΠΟΤΡΕΨΟΥΜΕ αυτούς που τα μιλούσαν να ενταχθούν στην βουλγαρική εθνική συνείδηση. Για να τους φέρουμε με το μέρος μας στην ελληνική εθνική συνείδηση.**

Ας σκεφτούμε ότι έχουμε έναν γείτονα, τον Κώστα Χρήστου ή τον Νικόλα Γρούϊο. Αυτός μιλάει βουλγάρικα ή σλάβικα. Με το δεδομένο της γλώσσας που μιλάει, γίνεται στόχος προσεταιρισμού από τους Βούλγαρους Εξαρχικούς. Είναι φίλος και γείτονάς μας. Αν του πούμε, Νίκο ή Κώστα, εσύ μιλάς βουλγάρικα, αυτός θα σκεφθεί «αφού ο φίλος μου ο Έλληνας μου λέει ότι μιλάω βουλγάρικα, ε θα πάω στην Εξαρχία. Αυτοί είναι Βούλγαροι, αυτοί μιλάνε την ίδια γλώσσα με μένα. Μάλλον τελικά είμαι Βούλγαρος».

Αντί αυτού λοιπόν, του λέμε ότι μιλάει «σλαβομακεδονικά» ή – ακόμα καλύτερα!- «μακεδονίτικα». Του δίνουμε ουδέτερο όνομα. Μ' αυτό το όνομα, και με σύνδεση με τους αρχαίους Έλληνες, τον αποτρέπουμε από το να γίνει Βούλγαρος και αυξάνουμε τις πιθανότητες να ενταχθεί στην ελληνική εθνική συνείδηση.

Ε αυτό έγινε. Έτσι εξηγείται γιατί μέχρι και ορισμένοι Έλληνες συγγραφείς, πατριώτες, που ανέδειξαν τον Μακεδονικό Αγώνα για

παράδειγμα, χρησιμοποιούσαν αυτούς τους όρους. ΔΕΝ το έκαναν από εθνομηδενισμό. Έτσι εξηγείται ότι μέχρι και η Πηνελόπη Δέλτα αναφέρει αυτόν τον όρο!

Θα προχωρήσω στο παράδειγμα, διότι μιλάω για υπαρκτά πρόσωπα.

Ο Κώστας Χρήστου είναι ο θρυλικός Καπετάν Κώτας (ή Κώττας). Δεν ήξερε ούτε μία λέξη ελληνικά. Όταν τον εκτέλεσαν φώναξε στα βουλγάρικα, σλάβικα, σλαβομακεδονικά, μακεδονίτικα, όπως θέλετε πείτε τα: «**Ζήτω η Ελλάδα**».

Νικόλας Γρούϊος είναι το ονοματεπώνυμο του παππού του Νικόλα Γκρουέφσκι, από την Αχλάδα Φλωρίνης. Πέθανε πολεμώντας με τον ελληνικό στρατό στην Αλβανία το 1940. Ο εγγονός του έγινε πρόεδρος του VMRO και εθνικιστής υπερ-γουάου-«Μακεδόνας» και έκανε την πλατεία των Σκοπίων «μακεδοно-ντίσνευ-λαντ». Ίσως ο παππούς του είχε προγόνους που οι γείτονές του τον αποκαλούσαν απροκάλυπτα Μακεδόνα.

Οι σταθμοί που ανέφερα πριν, 1893, 1903, 1904-08, [1912-13](#), είναι κεφάλαια που θα μπορούσαν να συμπληρωθούν άλλη φορά. Κρατήστε το κενό. Άλλωστε είναι περισσότερο γνωστά αυτά, από όσα αυτά που περιγράφω πιο πάνω. Συνεχίζω επί της γλώσσας μόνο και όχι επί του μακεδονικού γενικά.

Θα κάνω αναφορά μόνο σε ένα γεγονός. Το 1924 συνήφθη το πρωτόκολλο Πολίτη-Καλφώφ, των δύο υπουργών εξωτερικών δηλαδή της Ελλάδας και Βουλγαρίας. Σ' αυτό, η Ελλάδα αναγνώριζε τους σλαβόφωνους ως «βουλγαρική μειονότητα». Αντέδρασαν οι Σέρβοι και ένα χρόνο μετά, το πρωτόκολλο δεν κυρώθηκε από την ελληνική βουλή. Άρα δεν ίσχυσε ποτέ. Στο μεταξύ όμως, επειδή υπήρχε αναφορά σε αμοιβαία συνεργασία στον χώρο της παιδείας, η Ελλάδα πρόλαβε να τυπώσει το λεγόμενο **Αμπετσεντάρ**. Δηλαδή ένα αναγνωστικό στην βουλγαρική γλώσσα. Αυτό έγινε το 1925. Το εκδώσαμε για τους βουλγάρους και ήταν στην βουλγαρική γλώσσα. Οι Σκοπιανοί το χρησιμοποιούν ως απόδειξη αναγνώρισης «μακεδονικής γλώσσας» από την Ελλάδα. Τόση διαστρόφη.

Γίνανε λοιπόν πόλεμοι και καταλήξαμε στα σημερινά σύνορα. Σλαβόφωνοι παρέμειναν στην Ελλάδα μετά τους πολέμους. Ακριβώς λόγω της συνεργασίας των σλαβόφωνων της Μακεδονίας με τους Βούλγαρους κατακτητές της κατοχής (μην ξεχνάμε ότι η Ελλάδα είχε τριπλή

κατοχή από Γερμανία, Ιταλία ΚΑΙ Βουλγαρία στην Ανατολική Μακεδονία συγκεκριμένα), αλλά και λόγω της δράσης πολλών σλαβοφώνων στις τάξεις του ΔΣΕ που αποσκοπούσαν φανερά στην δημιουργία μίας «Ανεξάρτητης Μακεδονίας και Θράκης», δόθηκε η δυνατότητα το 1949 σε όσους σλαβόφωνους δεν είχαν ελληνική εθνική συνείδηση αλλά κάτι άλλο, να φύγουν από την Ελλάδα. (Τότε έφυγε ο υιός του Νικόλα Γρούϊου, ο οποίος φτάνοντας στα Σκόπια το μετέτρεψε σε Γκρουέφσκι και μερικά χρόνια μετά γεννήθηκε ο Νικόλας Γκρουέφσκι που έγινε πρωθυπουργός των Σκοπίων).

Άλλοι έμειναν. Θεωρητικά, όσοι έμειναν είχαν ελληνική εθνική συνείδηση ή τέλος πάντων δεν ήταν εχθρικοί στην Ελλάδα. Μέχρι το 1990 δεν υπήρχε κανένα σοβαρό θέμα μ' αυτούς. Κάπου εκεί, αρχές του 1990, ξεκίνησε η διακίνηση ενός ζητήματος «αναγνώρισης μακεδονικής μειονότητας». Θα ξαναπώ ότι τον Ιανουάριο του 1990 ιδρύθηκε στην Φλώρινα το «Στέκι Μακεδονικού Πολιτισμού» από 4 άτομα. Ένα από αυτά ήταν ο σημερινός βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ Σούλτσας. Ένα άλλο ήταν ο γνωστός για τη δράση του Παύλος Βοσκόπουλος. Μιλάμε για 21 ολόκληρους μήνες ΠΡΙΝ αποσχιστεί από την Γιουγκοσλαβία η πΓΔΜ (Σεπτέμβριος 1991). Πατήθηκε κάποιο πλήκτρο λοιπόν στα τέλη του 1989 και άρχισε να δημιουργείται το εν λόγω ζήτημα.

Επιστρέφω στην γλώσσα. Μέσα στην διαμόρφωση μίας συγκροτημένης και διακριτής εθνικής ταυτότητας «Μακεδόνων», ο Τίτο μετά το 1944 δεν μπορούσε παρά να προσπαθήσει να φτιάξει μία άλλη γλώσσα. Δεν έπλασε την εθνική αυτή συνείδηση τόσο για μας, όσο για τους Βούλγαρους. Δεν ήθελε να δώσει μελλοντικές αφορμές στην Βουλγαρία να διακινεί ζητήματα μειονότητας στην Γιουγκοσλαβία. Ήθελε λοιπόν ρητά να τους αποβουλγαροποιήσει και έκανε ό,τι έκανε.

Μέσα σε ό,τι έκανε ήταν να δώσει εντολή για να φτιαχτεί ένα λεξικό και μία γραμματική. Αυτά έγιναν τα πρώτα χρόνια από το 1944 μέχρι το 1952. Τότε μπήκαν οι βάσεις γι' αυτό που αποκαλούν οι Σκοπιανοί «μακεδονική γλώσσα». Η γλώσσα αυτή δημιουργήθηκε με βάση τη βουλγαρική, με ορισμένες σερβικές συλλαβές διπλασιασμού και διάφορα στοιχεία που βρήκαν στην προφορική της παράδοση στην περιοχή (ιδιωματισμούς).

Προσέξτε τώρα το άλλο. Μία γλώσσα είναι ζωντανός οργανισμός. Εξελίσσεται. Εφόσον αυτή η γλώσσα απέκτησε σάρκα και οστά, δηλαδή γραμματική, συντακτικό, λογοτεχνικά κείμενα, ανθρώπους που τη μι-

λούσαν ως διακριτή κλπ, είχε μία κάποια εξέλιξη. Αυτήν την εξέλιξη την ΕΧΑΣΑΝ οι Έλληνες σλαβόφωνοι! Αυτοί, ζώντας στην Ελλάδα, συνέχισαν απλώς να μιλούν το ίδιο βουλγάρικο/σλάβικο ιδίωμα από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Δεν εναρμονίστηκαν στην επίσημη γλώσσα των Σκοπίων.

Γι' αυτό άλλωστε η γλώσσα των σλαβοφόνων της Φλώρινας είναι πιο κοντά στα βουλγάρικα από όσο είναι στην επίσημη των Σκοπίων! Δεν είναι η ίδια!

Πηγή : www.antibaro.gr/article